

Пріоритетні цілі, завдання та напрямки виховної роботи на 2025/2026 навчальний рік

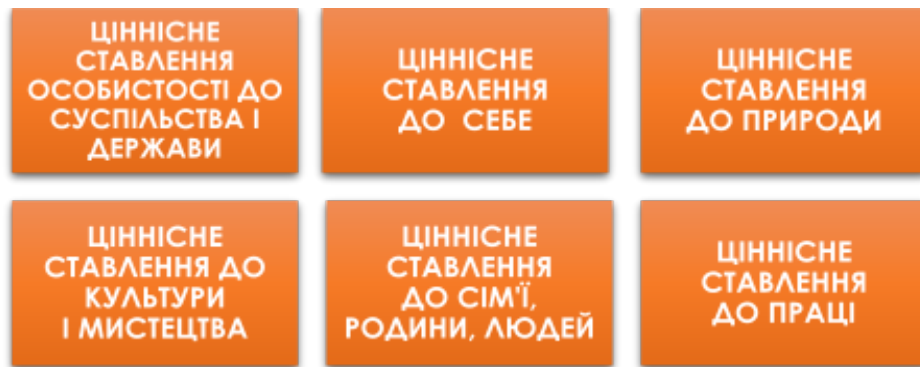
Пріоритетні цілі, завдання та напрямки виховної роботи на 2025/2026 навчальний рік формуються з урахуванням стратегічних орієнтирів реформи загальної середньої освіти в Україні, Концепції «Нова українська школа», нормативних документів у сфері освіти, а також актуальних викликів сьогодення, пов'язаних з умовами воєнного стану, суспільно-політичними трансформаціями, потребою в збереженні національної ідентичності, психологічного добробуту та зміцненні соціальної згуртованості.

Виховна робота у закладі освіти має забезпечити всебічний розвиток особистості, формувати його громадянську позицію, відповідальності, критичне мислення, національно-патріотичні цінності, спонукати до соціальної активності та здатності до життя у демократичному суспільстві. У центрі уваги виховної системи залишається особистість, її індивідуальні потреби, інтереси, емоційно-психологічний стан, права та безпека, зокрема в умовах збройної агресії проти України, що вимагає від освітнього середовища бути не лише простором навчання, а ресурсом підтримки, адаптації, відновлення.

У новому 2025/2026 навчальному році педагогічні працівники гімназії працюватимуть над виховною проблемою: **«Виховання учня як громадянина України, національно свідомої, життєво і соціально компетентної особистості, здатної до підприємливості й ініціативності, самовдосконалення та самореалізації у суспільстві в умовах Нової української школи».**

Основною метою у вихованні учнів у 2025/2026 навчальному році буде *формування свідомого громадянина України з активною життєвою позицією, глибоким почуттям патріотизму, високим рівнем моральної культури, здатного діяти в умовах викликів сучасності, поважати права інших, відповідально ставитися до власного життя, творити себе і оточуючий світ.*

У роботі з учнями педагогічним працівникам необхідно керуватися Основними орієнтирами виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України, Національною стратегією розвитку освіти в Україні та виданими у відповідності з наказами методичними рекомендаціями з питань організації виховної роботи у навчальних закладах та здійснювати виховну діяльність у відповідності до наступних ключових напрямів:

Завдання виховної роботи:

- Формування особистості-патріота України;
- Забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей;
- Формування в учнів свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування здорового способу життя;
- Розвиток творчих здібностей, підтримка обдарованих учнів;
- Впровадження заходів, спрямованих на підвищення моральності в суспільстві, правової культури громадян, утвердження здорового способу життя.

Цілі виховної роботи гімназії:

- виховувати повагу до Конституції, законів України, державної символіки;
- укріплювати розуміння взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- утверджувати в свідомості й почуттях учня патріотичні цінності, переконання і повагу до культурно-історичного минулого України;
- сприяти набуттю здобувачами освіти патріотичного досвіду на основі:
 - готовності до участі в процесах державотворення;
 - уміння визначати форми й способи участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади;
 - спроможності дотримувати законів і захищати права людини;
 - готовності взяти на себе відповідальність;
 - здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів.
- формувати мовленнєву культуру, толерантне ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утверджувати гуманістичну моральність як основу громадянського суспільства;
- культивувати кращі риси української ментальності, як-то працелюбність, свободолоубство, справедливість, доброта, чесність, бережне ставлення до природи;

- підвищувати престиж військової служби, культивувати ставлення до солдата як до захисника України, героя;
- виховувати нетерпимість до українофобства, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму тощо.

Зусилля педагогів мають бути спрямовані на формування у здобувачів освіти національної свідомості та почуття патріотизму; високого рівня навчальної та соціальної активності; дотримання моральних та естетичних норм у громадському й особистому житті; відсутність правопорушень, їх запобігання; взаємної поваги у спілкуванні.

Увага педагогічного колективу спрямована та підтримку психологічного стану дітей та адаптацію дітей ВПО. Важливо стежити, щоб діти адекватно сприйняли новачка, щоб вчасно запобігти можливому булінгу. Основне завдання батьків — навчити дитину розуміти й відстоювати власні кордони та не переходити межі кордонів інших. Діти не повинні боятися казати про те, що їм неприємно, та мають звернутися по допомогу до дорослих, якщо цькування не припиняються. У цьому разі батькам треба обговорити проблему з класним керівником і шкільним психологом, а вони вже мусять поспілкуватися з батьками кривдників

Складовою частиною виховної роботи є шкільне самоврядування, яке є однією із важливих умов залучення учнів до громадської діяльності. Самоврядування має стати для учнів справжньою школою демократії, школою громадянського становлення підростаючого покоління.

Педагогічними працівниками гімназії планується забезпечити неухильне виконання спільного наказу Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 16.01.2004 № 5/34/24/11 "Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення".

Велику увагу необхідно приділяти учням, які виховуються у сім'ях, що опинилися в складних життєвих обставинах, з метою попередження безпритульності й бездоглядності, насильства над неповнолітніми, підліткової злочинності та правопорушень, запобігання торгівлі дітьми. Класним керівникам школи необхідно здійснювати:

- внутрішній облік дітей, які потребують посиленої уваги з боку педагогічного працівника, соціального педагога;
- інформувати служби у справах дітей;
- здійснювати психолого-педагогічний супровід таких дітей;
- контролювати відвідування ними навчальних занять та якість навчання; активно залучати до громадської.

Головна мета виховної роботи – створення цілісної системи виховної роботи на основі «Основних орієнтирів виховання учнів 1- 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів».

Виховання – це цілеспрямована діяльність, яка здійснюється в системі освіти, орієнтована на створення умов для розвитку духовності зростаючої особистості на основі загальнолюдських і національних цінностей, надання допомоги в життєвому самовизначенні, громадянській і професійній компетентності та цілісній самореалізації.

Засадами сучасного виховання є:

Гуманізм – система ідей і поглядів на людину як на найбільшу соціальну цінність, створення умов для її повноцінного життя і психо-фізичного, духовного та соціального розвитку;

Дитиноцентризм – наскрізний принцип виховного процесу, що орієнтує на незаперечне визнання цінності у житті людини періоду дитинства, соціальні, вікові та індивідуальні потреби учня в освітньому процесі, його активну участь у шкільному житті та прийнятті рішень.

Холізм – виявляється у єдності навчання, виховання та розвитку. Єдності цілей виховання. Узгодження підходів у вихованні особистості дитини у школі, сім'ї та позашкільному закладі освіти.

Патріотизм - особливе, тобто безумовне і високосмислове почуття-цінність, яке характеризує ставлення особистості до народу, Батьківщини, держави та до самої себе. Базовими складниками почуття патріотизму є: любов до Батьківщини, народу, родини; діяльнісна відданість Батьківщині; суспільно значуща цілеспрямованість; гуманістична моральність; готовність до самопожертви; почуття власної гідності.

Повага – виявляється у повазі до особистості учня, незалежно від його віку, статусу та національної приналежності, дотримання його прав і свобод; недопустимість приниження честі та гідності, фізичного або психічного насильства, дискримінації за будь-якими ознаками. Орієнтує на взаємоповагу педагогів, учнів, батьків.

Рівність – визнання унікальності кожної дитини, в тому числі і з особливими потребами; недопустимість дискримінації дітей, зокрема й через формулювання неадекватних вимог до їхніх досягнень; допомога дітям і їхнім батькам у розкритті та реалізації здібностей і талантів дитини; визнання рівності особистісних позицій, відкритість і довіру між партнерами організації освітнього процесу.

Діалогічність – налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії та спілкування між учасниками виховного процесу; створення умов в освітньому середовищі для налагодження порозуміння, самовираження, вільного висловлювання і можливості бути почутим; узгоджене розв'язання виховних проблем і досягнення виховних цілей.

Проектування цілісного виховного простору. Передбачає розвиток соціально-педагогічної парадигми виховання, використання у практиці виховання форм і соціально-педагогічних технологій, що сприяють: профілактиці негативних соціальних явищ (наркоманії, девіантної, суїцидальної поведінки, поширенню ВІЛ/СНІДу, злочинності та інше), утвердженню здорового способу життя; підтримці особистісного розвитку; оптимізації взаємодії групи і особистості; формуванню толерантності, патріотизму, інших базових соціальних цінностей, соціально-значущих якостей; створенню сприятливого для життя і діяльності довкілля; розгортання доброчинності (тобто волонтерства) тощо. Соціально-педагогічна парадигма виховання вибудовується навколо соціально-значущих цілей і цінностей, та тих концептуальних ідей, можливих механізмів їх реалізації, що стратегічно працюватимуть на цілісний підхід у подоланні негативних соціальних явищ, активізацію громади у цьому процесі, пошук та впровадження інновацій, що передбачають необхідний позитивний соціальний ефект.

Соціально-педагогічна солідарність. Орієнтує на згуртування, солідарну єдність суспільства навколо соціально-значущої мети виховання шляхом інтеграції виховних сил суспільства у побудові цілісного виховного простору та вибудовування стратегії і тактики педагогічно доцільної взаємодії громадянського суспільства і владних структур у розв'язанні актуальних соціально-педагогічних проблем і задач на основі співпадання особистісних, суспільних і державних інтересів у вихованні підростаючих поколінь.

Наукові підходи до сучасного виховання

Особистісно орієнтований методологічний підхід спирається на синтез встановлених психологічною та педагогічною наукою закономірності функціонування та розвитку особистості дитини у закладах загальної середньої освіти та розкриває особливості формування моральної самосвідомості дітей цього віку, особистісні трансформації, пов'язані з визначенням і вибором моральних цінностей.

Особистісно орієнтований підхід забезпечує право особистості на вільний вибір тих чи інших духовно-моральних цінностей, вироблення власної ціннісної позиції, та можливість у достойній для неї практичного втілення, долаючи дисгармонію у різноманітних життєвих ситуаціях та стверджуючись у моральному досвіді, поведінці, спілкуванні, діяльності.

Особистісно орієнтований підхід дозволяє зосередити увагу педагога на особистості дитини, її власному моральному досвіді, внутрішньому світі, що сприяє розкриттю творчого потенціалу вихованців, їхніх кращих моральних якостей, утверджує свободу морального вибору, а також протистоїть усередненню чи нівелюванню особистості.

Вибір у межах особистісно орієнтованого виховання гуманної поведінкової тактики сприяє створенню єдиного емоційно-чуттєвого діапазону

вихователя і вихованця як умови самотворення і набуття власної відповідальної свободи дитиною.

Особистісно орієнтований підхід не обмежується лише виховними впливами на дитину, а будується на міжособистісній комунікації (діалогові) вихователя і вихованця і передбачає відповідність моральних завдань, які стоять перед дитиною її віковим особливостям, моральному і життєвому досвіду у з'ясуванні для себе смислу життя і найважливіших цінностей.

Аксіологічний підхід у взаємозв'язку з гуманістичним та особистісно орієнтованим методологічними підходами відіграє важливу роль у практичному і теоретичному осягненні особистістю моральних цінностей та усвідомленню їх можливостей у задоволенні моральних і духовних потреб. Згідно аксіологічного підходу моральні цінності не можуть існувати поза людиною і без людини, а виступають результатом її життєдіяльності, духовно-моральним надбанням. Рефлексія є неодмінною умовою усвідомлення власного вибору моральних цінностей та права іншого на такий вибір. Моральні цінності не можуть нав'язуватись особистості, оскільки вони є індивідуальними, такими якими їх бачить і розуміє сама особистість, як інтерпретує, виходячи з власного життєвого і морального досвіду, яким чином визначає життєві пріоритети.

Виховання дітей у закладах загальної середньої освіти не може здійснюватись спонтанно, а потребує врахування викликів часу та потреб самої особистості у цьому контексті.

Середовищний підхід розкривається у контексті виховного потенціалу освітнього середовища, в особливостях психологічного мікроклімату, полікультурному змісті шкільного виховання як співбуття і співдіяльності, міжособистісної взаємодії учнів і педагогів різних національностей і етносів, вивчення культури різних народів, толерантного ставлення до її носіїв та ґрунтується на комплексі науково-філософських уявлень про те, чим є особистість і середовище та як вони пов'язані між собою. Цей підхід урахує, що в результаті взаємодії середовища й особистості постає спосіб її життя, основні риси якого обумовлюються умовами середовища. Він тлумачить середовище як засіб виховання і як технологію опосередкованого управління (через середовище) процесом формування і розвитку особистості підлітка.

Прагнення педагогів віднайти шляхи гармонізації відносин, пом'якшення впливу кризових факторів і способи залучення учнів до соціально значущої спільної діяльності втілюються у педагогізації середовища, інтеграції виховних впливів значущих дорослих і референтних однолітків, посиленні його превентивності.

Превентивна складова виховного середовища закладу освіти забезпечується упорядкуванням сукупності організаційно-педагогічних умов, взаємодія й інтеграція яких забезпечує соціально-правову підтримку розкриття внутрішнього потенціалу, духовного розвитку і самореалізації особистості;

сприяє виробленню нею ціннісного ставлення до себе, природи і суспільства; зменшує негативні впливи соціуму на дитину.

Компетентнісний підхід забезпечує використання набутих особистістю духовно-моральних цінностей у відповідній практико-орієнтованій поведінці (у системі вчинків), гуманістичному спілкуванні, душевно-продуктивних та емоційних контактах.

Компетентнісний підхід сприяє поєднанню та інтегруванню теорії і практики в оволодінні дітьми моральних і життєвих цінностей, здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях, використанню сучасних педагогічних технологій.

Компетентнісний потенціал виховання		
№ з\п	Ключова компетентність	Ціннісні ставлення та практичні здатності
1	Спілкування державною (і рідною мовою у разі відмінності) мовами	<i>Ціннісне ставлення:</i> – усвідомлення ролі рідної (державної) мови як механізму національної і етнічної самоідентифікації, збереження світового мовного різноманіття, способу збереження культурних традицій і стратегій, аудіо- та візуалізацію культурного різноманіття свого народу; - любов до української мови; – усвідомлення ролі української мови в особистому житті, а також у житті нації і держави; – спілкування українською мовою у школі та поза школою <i>Практична здатність:</i> – розуміти українську мову; – послуговуватися державною мовою в різноманітних життєвих ситуаціях та дотримуватися мовного етикету; – застосовувати різноманітні комунікативні стратегії залежно від мети спілкування; – формулювати чітко думки, дискутувати, наводити аргументи, відстоювати власну думку;

		– уміти правильно викоритовувати термінологічний апарат, спілкуватися в процесі начально-пізнавальної діяльності; –розв’язувати конфлікти за допомогою спілкування; –популяризувати ідеї гуманізма, добра та краси; –протистояти засміченості мови, лайливим словам
2	Спілкування іноземними мовами	<i>Ціннісне ставлення:</i> - усвідомлення ролі іноземної мови як механізму глобалізації, як запоруки зручності самореалізації в умовах закордоння; – ціннісне ставлення до культурних надбань різних народів, соціальної рівності; – позитивне сприйняття інакшості та інтерес до культурних відмінностей; – толерантне ставлення до представників різних народів і культур; – запобігання проявам ксенофобії, нетерпимості і расизму <i>Практична здатність:</i> – готовність прийняти представників інших культур такими, якими вони є; – знати і за потреби спілкуватися мовами інших народів; – володіти навичками міжкультурної взаємодії; – запобігати міжетнічним і міжкультурним конфліктам; – уміти розв’язувати конфліктні ситуації та знаходити компроміси
3	Математична компетентність	<i>Ціннісне ставлення:</i> – усвідомлення важливості математичного мислення та математичних знань у життєдіяльності людини; – розуміння цілісної картини світу, закономірності розвитку суспільства, людських відносин, небезпек у застосуванні маніпулятивних технологій;

		– дотримування логіки і послідовності у мисленні та діях; – протистояння маніпулятивним впливам <i>Практична здатність:</i> – розвивати критичне мислення; – аналізувати, систематизувати і сентизувати інформацію; – установлювати причиново-наслідкові зв'язки; – виокремлювати головні та другорядні цілі, ризики поведінки, ризиковані життєві ситуації й обрати шляхи їх вирішення
4	Компетентності у природничих науках і технологіях	<i>Ціннісне ставлення:</i> – розширення і поглиблення знань про предметний світ, сферу людських відносин та про себе; – критичне оцінювання результатів людської діяльності у природному середовищі <i>Практична здатність:</i> – готовність до саморозвитку і опанування сучасними технологіями; – використовувати сучасні технології у своїй діяльності; – брати участь у дослідній і проектній діяльності
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<i>Ціннісне ставлення:</i> – здійснення пошукової діяльності та виконання задач за алгоритмом; – уміння працювати з різними Інтернет-ресурсами; – розпізнавання достовірних і недостовірних джерел інформації; – протистояння Інтернет-агресії, Інтернет-булінгу тощо <i>Практична здатність:</i> – уміти використовувати різні способи пошуку корисної інформації в довідникових джерелах (зокрема, за допомогою

		інформаційно-комунікативних технологій), критично мислити в процесі збору та обробки інформації; – дотримуватися етикету; – критично відбирати Інтернет-інформацію; – дотримуватися правил безпеки в Інтернет мережі та здатність протистояти інтернет-ризикам та маніпулятивним технологіям у ЗМІ та рекламі, соціальних мережах, комп'ютерних іграх
6	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Ціннісне ставлення:</i> – визначення мети та цілі власного життя і діяльності, планування й організація життя; – визначення близьких, середніх і далеких перспектив, розроблення стратегії життя; – уміння працювати самостійно і в команді; – користування різними джерелами інформації; – розширення знаннєвої та емоційної сфери, власні уявлення про життя; – застосовування різних поведінкових і комунікативних стратегій відповідно до мети діяльності та конкретної ситуації <i>Практична здатність:</i> – уміти моделювати власний освітній розвиток, аналізувати, контролювати, корегувати й оцінювати результати освітньої діяльності; – прагнути оволодівати новими знаннями та навичками; – готовність удосконалювати свої моральні, морально-вольові якості та навички поведінки впродовж життя; – розуміти необхідності роботи над собою
7	Ініціативність і підприємливість	<i>Ціннісне ставлення:</i> – аналізування життєвих ситуацій; – презентування власної ідеї та ініціативи; – формулювання власних пропозицій, рішень; – виявлення лідерських якостей;

		– усвідомлення ціннісного змісту грошей, праці і рівності прав людей, праці батьків; – засудження споживацького способу життя та трудової експлуатації дітей <i>Практична здатність:</i> – готовність брати відповідальність за себе та інших; – розвивати моральні якості для успішної професійної кар’єри; – брати участь у шкільних заходах, волонтерській діяльності, у трудових десантах і благодійних акціях
8	Соціальна та громадянська компетентності	<i>Ціннісне ставлення:</i> – усвідомлення змісту понять «громадянин», «патріотизм», «військово-патріотичне виховання», «готовність до захисту Вітчизни» як важливих складників життєдіяльності людини; – усвідомлення конституційного обов’язку щодо громадянських прав та захисту суверенітету і територіальної цілісності України; – бажання брати участь у різних формах позакласної та позашкільної роботи військово-патріотичного спрямування; – участь у шкільному самоврядуванні і в дитячих громадських об’єднаннях <i>Практична здатність:</i> – володіти навичками допомоги, самодопомоги, захисту та виживати в складних умовах; – готовність захищати Батьківщину; – дотримуватися конституційних норм, повага до державних символів, законів України; – гуманно ставитися до інших людей, бути здатним до альтруїзму, співчуття, емпатії; – цінувати і поважати свободу інших, право на вибір та власну думку; – поважати гідність кожної людини

9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<i>Ціннісне ставлення:</i> – ідентифікація себе як представника певної культури; – визначення ролі і місця української культури в загальноєвропейському і світовому контекстах; – використання культурного досвіду в життєвих ситуаціях; – долучення до творчості, висловлюючи власні ідеї, спираючись на досвід і почуття та використовуючи відповідні зображувально-виражальні засоби <i>Практична здатність:</i> – поцінювати культурні здобутки людства та інтерес до них; – бути відкритим до культурного діалогу; – потреба у творчій діяльності, яка би відповідала здібностям і нахилам
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<i>Ціннісне ставлення:</i> – усвідомлення природи, як джерела свідомості і духовності; – усвідомлення людини як частини і результату еволюції природи; – усвідомлення діяльності людини й її потреб як чинника руйнування довкілля; – формування ставлення до природи як універсальної цінності; – визнання за об'єктами природи права на існування незалежно від привнесеної користі; – усвідомлення значущості здорового способу життя, фізичної підготовки та фізичного розвитку для повноцінного життя людини <i>Практична здатність:</i> – уміти виокремлювати екологічний контекст будь-якого виду діяльності; – формувати практичні навички екологічно безпечної поведінки (вміти обирати діяльність, що наносить найменшої шкоди природі);

		– уміти застосовувати позитивні надбання народних традицій та етнічної культури у ставленні до природи й побутовій діяльності.
--	--	--